

APÉNDICE NÚM. 4.^oSYLLABUS ⁽¹⁾

(Missus de mandato Suæ Sanctitatis una cum Encyclica QUANTA CURA ad omnes Orbis Episcopos.) Complectens præcipuos nostræ ætatis errores, qui notantur in Allocutionibus consistorialibus, in Encyclicis aliisque Apostolicis Litteris Sanctissimi Domini Nostri Pii Papæ IX.

§ I

Pantheismus, Naturalismus et Rationalismus absolutus.

I. Nullum supremum, sapientissimum, providentissimumque Numen divinum existit ab hac rerum universitate distinctum, et Deus idem est ac rerum natura et idcirco immutationibus obnoxius, Deusque reapse fit in homine et mundo, atque omnia Deus sunt et ipsissimam Dei habent substantiam, ac una eademque res est Deus cum mundo, et proinde spiritus cum materia, necessitas cum libertate, verum cum falso, bonum cum malo, et iustum cum injusto.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1865.

II. Neganda est omnis Dei actio in homines et mundum.

In eadem.

III. Humana ratio, nullo prorsus Dei respectu habito, unicus est veri et falsi, boni et mali arbiter; sibi ipsi est lex, et naturalibus suis viribus ad hominum ac populorum bonum curandum sufficit.

In eadem.

IV. Omnes religionis veritates ex nativa humanæ rationis vi deri-

vant; hinc ratio est princeps norma qua homo cognitionem omnium cuiuscumque generis veritatum assequi possit ac debeat.

Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1846.

Epist. Encycl. *Singulari quidem*, 17 Martii 1866.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

V. Divina revelatio est imperfecta et idcirco subjecta continuo et indefinito progressui, qui humanæ rationis progressionis respondeat.

Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1846.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

VI. Christi fides humanæ refragatur rationi; divinaque revelatio non solum nihil prodest, verum etiam nocet hominis perfectioni.

Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1848.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

VII. Prophetiae et miracula in sacris Litteris exposita et narrata sunt poetarum commenta, et christianæ fidei mysteria philosophicarum investigationum summa, et utrisque Testamenti libris mythica continentur inventa; ipseque Jesus Christus est mythica fictio.

(1) Es muy necesario que los confesores lo tengan presente.

Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1846.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

§ II

Rationalismus moderatus.

VIII. Quum ratio humana ipsi religione æquiparetur, idcirco theologicæ disciplinæ perinde ac philosophicæ tractandæ sunt.

Alloc. *Singulari quadam perfusi*, 9 Decembris 1854.

IX. Omnia indiscriminatim dogmata religionis christianæ sunt objectum naturalis scientiæ seu philosophiæ; et humana ratio historice tantum exculta potest ex suis naturalibus viribus et principiis ad veram de omnibus etiam reconditionibus dogmatibus scientiam pervenire, modo hæc dogmata ipsi rationi tamquam objectum proposita fuerint.

Epist. ad Archiep. Frising., *Gravissimas*, 11 Decembris 1862.

Epist. ad eundem *Tuas libenter*, 21 Decembris 1863.

X. Quum aliud sit philosophus, aliud philosophia, ille jus et officium habet se submitendi auctoritati, quam veram ipse probaverit; at philosophia neque potest, neque debet ulli sese submittere auctoritatibus.

Epist. ad Archiep. Frising., *Gravissimas*, 11 Decembris 1862.

Epist. ad eundem *Tuas libenter*, 21 Decembris 1863.

XI. Ecclesia, non solum non debet in philosophiam unquam animadvertere, verum etiam debet ipsius philosophiæ tolerare errores, eique relinquere ut ipsa se corrigit.

Epist. ad Archiep. Frising., *Gravissimas*, 11 Decembris 1862.

XII. Apostolicæ Sedis, romanarumque Congregationum decreta liberum scientiæ progressum impediant.

Epist. ad Archiep. Frising., *Tuas libenter*, 21 Decembris 1862.

XIII. Methodus et principia, quibus antiqui Doctores scholastici Theologiam excoluerunt, temporum nostrorum necessitatibus scientiarumque progressui minime congruent.

Epist. ad Archiep. Frising., *Tuas libenter*, 21 Decembris 1863.

XIV. Philosophia tractanda est, nulla supernaturalis revelationis habita ratione.

Epist. ad Archiep. Frising., *Tuas libenter*, 31 Decembris 1863.

N. B. Cum rationalismi sisteme cohærent maximam in partem errores Antonii Günther, qui damnatur in Episc. ad Card. Archiep. Coloniensem *Eximiam tuam*, 15 Junii 1847, et in Epist. ad Episc. Wratislaviensem *Dolore haud mediocri*, 30 Aprilis 1860.

§ III

Indifferentismus, Latitudinarismus.

XV. Liberum cuique homini est eam amplecti ac profiteri religionem, quam rationis lumine quis ductus veram putaverit.

Litt. Apost. *Multiplices inter*, 10 Junii 1861.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

XVI. Homines in cuiusvis religionis cultu viam æternæ salutis reperire æternamque salutem assequi possunt.

Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1846.

Alloc. *Ubi primum*, 17 Decembris 1847.

Epist. Encycl. *Singulari quidem*, 17 Martii 1856.

XVII. Saltem bene sperandum est de æterna illorum omnium salute, qui in vera Christi Ecclesia nequaquam versantur.

Alloc. *Singulari quadam*, 9 Decembris 1854.

Epist. Encycl. *Quanto conficiamur*, 17 Augusti 1863.

XVIII. Protestantismus non aliud est quam diversa verae ejusdem

christianæ religionis forma, in qua æque ac in Ecclesia catholica Deo placere datum est.

Epist. Encycl. *Nostis et Nobiscum*, 8 Decembri 1849.

§ IV

Socialismus, Communismus, Societas clandestinæ, Societas bibliacæ, Societas clericis liberales.

Eiusmodi pestes saepe gravissimisque verborum formulis reprobantur in Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1846; in Alloc. *Quibus quantisque*, 20 Aprilis, 1849; in Epist. Encycl. *Nostis et Nobiscum*, 8 Decemb. 1849; in Alloc. *Singulari quadam*, 9 Decemb. 1854; in Epist. Encycl. *Quanto conficiamur mærore*, 10 Augusti 1863.

§ V

Errores de Ecclesia ejusque juribus.

XIX. Ecclesia non est vera perfectaque societas plane libera, nec pollet suis propriis et constantibus juribus sibi a divino suo Fundatore collatis, sed civilis potestatis est definire quæ sint Ecclesiæ jura ac limites, intra quos eadem jura exercere queat.

Alloc. *Singulari quadam*, 9 Decembri 1854.

Alloc. *Multis gravibusque*, 17 Decembris 1860.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

XX. Ecclesiastica potestassuam auctoritatem exercere non debet absque civilis gubernii venia et assensu.

Alloc. *Meminit unusquisque*, 30 Septembris 1861.

XXI. Ecclesia non habet potestatem dogmaticæ definiendi, religio nem catholicæ Ecclesiæ esse unice veram religionem.

Litt. Apost. *Multiplices inter*, 10 Junii 1851.

XXII. Obligatio, qua catholici magistri et scriptores omnino ad-

stringuntur, in iis tantum, quæ ab infallibili Ecclesiæ judicio veluti fidei dogmata ab omnibus credenda proponuntur.

Epist. ad Archiep. Frising., *Tuas libenter*, 21 Decembris 1863.

XXIII. Romani Pontifices et Concilia oecumenica a limitibus suæ potestatis recesserunt, jura Principum usurparunt, atque etiam in rebus fidei et morum definiendis errarunt.

Litt. Apost. *Multiplices inter*, 10 Junii 1851.

XXIV. Ecclesia vis inferendæ potestatem non habet, neque potestatem ullam temporalem directam vel indirectam.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augsti 1851.

XXV. Præter potestatem episcopatui inhærentem, alia est attributa temporalis potestas a civili imperio vel expresse vel tacite concessa, revocanda propterea, cum libuerit a civili imperio.

Litt. *ad Apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

XXVI. Ecclesia non habet nativum ac legitimum jus acquirendi ac possidendi.

Alloc. *Nunquam fore*, 15 Decembris 1856.

Epist. Encycl. *Incredibili*, 17 Septembris 1863.

XXVII. Sacri Ecclesiæ ministri Romanusque Pontifex ab omnirerum temporalium cura ac dominio sunt omnino excludendi.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

XXVIII. Episcopis, sine gubernii venia, fas non est vel ipsas apostolicas Litteras promulgare.

Alloc. *Nunquam fore*, 15 Decembris 1856.

XXIX. Gratiae a Romano Pontifice concessæ existimari debent tanquam irritæ, nisi per gubernium fuerint imploratae.

Alloc. *Nunquam fore*, 15 Decembris 1856.

XXX. Ecclesiæ et personarum ecclesiasticarum immunitas a jure civili ortum habuit.

APÉNDICE CUARTO.

667

Litt. Apost. *Multiplices inter*, 10 Junii 1851.

XXXI. Ecclesiasticum forum pro temporalibus clericorum causis sive civilibus sive criminalibus omnino de medio tollendum est; etiam in consulta et reclamante Apostolica Sede.

Alloc. *Acerbissimum*, 27 Septembris 1852.

Alloc. *Nunquam fore*, 15 Decembris 1856.

XXXII. Absque ulla naturalis juris et æquitatis violatione potest abrogari personalis immunitas, qua clerici ab onere subeundæ exercendaque militiæ eximuntur, hanc vero abrogationem postulat civilis progressus, maxime in societate ad formam liberioris regiminis constituta.

Epist. ad Episc. Montisregal., *Singularis Nobisque*, 29 Septemb. 1864.

XXXIII. Non pertinet unice ad ecclesiasticam jurisdictionis potestatem proprio ac nativo jure dirigere theologiarum rerum doctrinam.

Epist. ad Archiep. Frising., *Tuas libenter*, 21 Decemb. 1863.

XXXIV. Doctrina comparantium Romanum Pontificem Principi libero et agenti in universa Ecclesia, doctrina est quæ medio ævo prævaluit.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augsti 1851.

XXXV. Nihil vetat, alicujus Concilii generalis sententia aut universorum populorum facto, summum Pontificatum ab romano Episcopo atque Urbe ad alium Episcopum aliquam civitatem transferri.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

XXXVI. Nationalis Concilii definitio nullam aliam admittit disputationem, civilisque administratio rem ad hosce terminos exigere potest.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augsti 1851.

XXXVII. Institui possunt nationales Ecclesiæ ab auctoritate Romani Pontificis subductæ planeque divisæ.

Alloc. *Multis gravibusque*, 17 Decembris 1860.

Alloc. *Jamdudum cernimus*, 18 Martii 1861.

XXXVIII. Divisioni Ecclesiæ in orientalem atque occidentalem nimia Romanorum Pontificum arbitria contulerunt.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augsti 1851.

§ VI

Errores de societate civili cum in se, tum in suis ad Ecclesiam relationibus spectata.

XXXIX. Reipublicæ status, ut pote omnium jurium origo et fons, jure quodam pollet nullis circumscripto limitibus.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

XL. Catholicæ Ecclesiæ doctrina humanæ societatis bono et comodis adversatur.

Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1846.

Alloc. *Quibus quantisque*, 20 Aprilis 1849.

XLI. Civili potestati vel ab infidei imperante exercitæ competit potestas indirecta negativa in sacra; eidem proinde competit; nedum jus quod vocant *executio*, sed etiam jus *appellatio*, quam nuncupant, ab abusu.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augsti 1851.

XLII. In conflictu legum utriusque potestatis, jus civile prævalet.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augsti 1851.

XLIII. Laica potestas auctoritatem habet rescindendi, declarandi ac faciendi irritas solemnes conventiones (vulgo *Concordata*) super usum jurium ad ecclesiasticam immunitatem pertinentium cum Sede Apostolica initas, sine hujus consensu, immo et ea reclamante.

Alloc. *In consistoriali*, 1 Novembris 1850.

Alloc. *Multis gravibusque*, 17 Decembris 1860.

XLIV. Civilis auctoritas potest se immiscere rebus quæ ad religionem, mores, et regimen spirituale pertinent.

Hinc potest de instructionibus judicare, quas Ecclesiæ pastores ad conscientiarum normam pro suo munere edunt, quin etiam potest de divinorum Sacramentorum administratione et dispositionibus ad ea suscipienda necessariis decernere.

Alloc. *In consistoriali*, 1 Novembris 1850.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

XLV. Totum scholarum publicarum regimen, in quibus juventus christianæ alicujus Reipublicæ instituitur, episcopalibus dumtaxat Seminariis aliqua ratione exceptis, potest ac debet attribui auctoritati civili, et ita quidem attribui, ut nullum alii cuicunque auctoritate recognoscatur jus immiscendi se in disciplina scholarum in regimine studiorum, in graduum collatione, in delectu aut approbatione magistrorum.

Alloc. *In consistoriali*, 1 Novembris 1850.

Alloc. *Quibus luctuosissimis*, 5 Septembris 1851.

XLVI. Immo in ipsis clericorum Seminariis methodus studiorum adhibenda civili auctoritati subjicitur.

Alloc. *Nunquam fore*, 15 Decembris 1855.

XLVII. Postulat optima civilis societatis ratio, ut populares scholæ, quæ patent omnibus cujusque e populo classis pueris, ac publica universim Instituta, quæ litteris severioribusque disciplinis tradendis et educationi juventutis curandæ sunt destinata, eximantur ab omni Ecclesiæ auctoritate, moderatrice vi et ingerentia, plenoque civilis ac politicæ auctoritatis arbitrio subjiciantur ad imperantium placita et ad communium ætatis opinionum amussim.

Epist. ad Archiep. Friburg., *Quum non sine*, 14 Junii 1864.

XLVIII. Catholicis viris proba-

ri potest ea juventutis instituendæ ratio, quæ sit a catholica fide et ab Ecclesiæ potestate se juncta, quæque rerum dumtaxat naturalium scientiam ac terrenæ socialis vitæ fines tantummodo vel saltem primoario spectet.

Epist. ad Archiep. Friburg., *Quum non sine*, 14 Junii 1864.

XLIX. Civilis auctoritas potest impedire quominus sacrorum Antistites et fideles populi cum Romano Pontifice libere ac mutuo communicent.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

L. Laica auctoritas habet per se jus præsentandi Episcopos, et potest ab illis exigere ut ineant diœcesium procurationem, antequam ipsi canoniam a S. Sede institutionem et apostolicas Litteras accipiant.

Alloc. *Nunquam fore*, 15 Decembris 1856.

LI. Immo laicum gubernium habet jus deponendi ab exercitio pastoralis ministerii Episcopos, neque tenetur obedire Romano Pontifici in iis quæ episcopatum et Episcoporum respiciunt institutionem.

Litt. Apost. *Multiplices inter*, 10 Junii 1851.

Alloc. *Acerbissimum*, 27 Septembris 1852.

LII. Gubernium potest suo jure immutare ætatem ab Ecclesia præscriptam pro religiosa tam mulierum quam virorum professione, omnibusque religiosis familiis indicere, ut neminem sine suo permitti ad solemnia vota nuncupanda admittant.

Alloc. *Nunquam fore*, 15 Decembris 1856.

LIII. Abrogandæ sunt leges quæ ad religiosarum familiarum statum tutandum, earumque jura et officia pertinent; immo potest civile gubernium iis omnibus auxilium præstare, qui a suscepto religiosæ vitæ instituto deficere ac solemnia vota frangere velint; pariterque potest, religiosas easdem familias perinde

ac collegiatas Ecclesias et beneficia simplicia etiam juris patronatus extinguere, illorumque bona et redditus civilis potestatis administrationi et arbitrio subjicere et vindicare.

Alloc. *Acerbissimum*, 27 Septembris 1852.

Alloc. *Probe memineritis*, 22 Januarii 1855.

Alloc. *Cum sæpe*, 26 Julii 1855.

LIV. Reges et principes non solum ab Ecclesiæ jurisdictione eximuntur, verum etiam in quæstionibus jurisdictionis superiores sunt Ecclesia.

Litt. Apost. *Multiplices inter*, 10 Junii 1851.

LV. Ecclesia a Statu, Statusque ab Ecclesia sejugendus est.

Alloc. *Acerbissimum*, 27 Septembris 1852.

§ VII

Errores de Ethica naturali et christiana.

LVI. Morum leges divina haud egent sanctione minimeque opus est ut humanæ leges ad naturæ jus conformentur aut obligandi vim a Deo accipiant.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

LVII. Philosopharum rerum morumque scientia, itemque civiles leges possunt et debent a divina et ecclesiastica auctoritate declinare.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

LVIII. Aliæ vires non sunt agnoscendæ nisi illæ quæ in materia positæ sunt, et omnis morum disciplina honestasque collocari debet in cumulandis et augendis quovis modo divitiis ac in voluptatibus excellendis.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

Epist. Encycl. *Quanto conficiamur*, 10 Augusti 1863.

LIX. Jus in materiali facto consistit, et omnia hominum officia sunt nomen inane, et omnia humana facta juris vim habent.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

LX. Auctoritas nihil aliud est nisi numeri et materialium virium summa.

Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

LXI. Fortunata facti injustitia nullum juris sanctitati detrimentum affert.

Alloc. *Jamdudum cernimus*, 18 Martii 1851.

LXII. Proclamandum est et observandum principium quod vocant de non interventu.

Alloc. *Novos et ante*, 28 Septembris 1860.

LXIII. Legitimis principibus obedientiam detrectare, immo et rebellare licet.

Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1846.

Alloc. *Quisque vestrum*, 4 Octobris 1847.

Epist. Encycl. *Nostis et Nobiscum*, 8 Decembris 1849.

Litt. Apost. *Cum catholica*, 26 Martii 1860.

LXIV. Tum cujusque sanctissimi juramenti violatio, tum quælibet scelestæ flagitiosaque actio semper legi repugnans, non solum haud est improbanda, verum etiam omnino licita, summisque laudibus efferenda, quando id pro patriæ amore agatur.

Alloc. *Quibus quantisque*, 20 Aprilis 1849.

§ VIII

Errores de matrimonio christiano.

LXV. Nulla ratione ferri potest, Christum evexisse matrimonium ad dignitatem Sacramenti.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

LXVI. Matrimonii sacramentum non est nisi quid contractui accessoriū ab eoque separabile, ipsumque sacramentum in una tantum nuptiali benedictione situm est.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

LXVII. Jure naturae matrimonii vinculum non est indissoluble, et in variis casibus divortium proprium auctoritate civili sanciri potest.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

Alloc. *Acerbissimum*, 27 Septembris 1852.

LXVIII. Ecclesia non habet potestatem impedimenta matrimonium dirimentia inducendi, sed ea potestas civili auctoritati competit, a qua impedimenta existentia tollenda sunt.

Litt. Apost. *Multiplicis inter*, 10 Junii 1851.

LXIX. Ecclesia sequioribus sæculis dirimentia impedimenta inducere cœpit, non jure proprio, sed illo jure usa, quod a civili potestate mutuata erat.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

LXX. Tridentini canones qui anathematis censuram illis inferunt qui facultatem impedimenta dirimentia inducendi Ecclesiæ negare audeant, vel non sunt dogmatici, vel de hac mutuata potestate intelligendi sunt.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

LXXI. Tridentini forma sub infirmitatis poena non obligat, ubi lex civilis aliam formam præstituat, et velit, hac nova forma interveniente, matrimonium valere.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

LXXII. Bonifacius VIII, votum castitatis in ordinatione emissum nuptias nullas redere primus assuruit.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

LXXIII. Vi contractus mere civilis potest inter christianos constare veri nominis matrimonium; falsumque est, aut contractum matrimonii inter christianos semper esse Sacramentum, aut nullum esse contractum si Sacramentum excludatur.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

Littera di S. S. Pio IX ad Re di Sardegna, 9 Septembris 1852.

Alloc. *Acerbissimum*, 27 Septembris 1852.

Alloc. *Multis gravibusque* 17 Decembris 1860.

LXXIV. Causæ matrimoniales et sponsalia suapte natura ad forum civile pertinent.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

Alloc. *Acerbissimum*, 27 Septembris 1852.

N. B. Huc referri possunt duo alii errores de clericorum cælibatu abolendo et de statu matrimonii statui virginitatis anteferendo. Confodiuntur, prior in Epist. Encycl. *Qui pluribus*, 9 Novembris 1846, posterior in Litteris apost. *Multiplices inter*, 10 Junii 1851.

§ IX

Errores de civili Romani Pontificis principatu.

LXXV. De temporalis regni cum spirituali compatibilitate disputant inter se christianæ et catholicæ Ecclesiæ filii.

Litt. Apost. *Ad apostolicæ*, 22 Augusti 1851.

LXXVI. Abrogatio civilis imperii, quo Apostolica Sedes potitur, ad Ecclesiæ libertatem felicitatemque vel maxime conduceret.

Alloc. *Quibus quantisque*, 20 Aprilis 1849.

N. B. Praeter hos errores explicite notatos, alii complures implicite reprobantur proposita et asserta doctrina, quam catholici omnes firmissime retinere debent, de civili Romani Pontificis principatu. Eiusmodi doctrina luculenter traditur in Alloc. *Quibus quantisque*, 20 April. 1849; in Alloc. *Si semper ante*, 20 Majii 1850; in Litt. Apost. *Cum catholica Ecclesia*, 26 Mart. 1860; in Alloc. *Novos*, 28 Sep. 1860; in Alloc. *Jamdudum*, 18 Mart. 1851; in Alloc. *Maxima quidem*, 9 Junii 1862.

§ X

Errores qui ad liberalismum hodiernum referuntur.

LXXVII. Ætate hac nostra non amplius expedit, religionem catholicam haberi tamquam unicam status religionem, coeteris quibuscumque cultibus exclusis.

Alloc. *Nemo vestrum*, 26 Julii 1856.

LXXVIII. Hinc laudabiliter in quibusdam catholici nominis regionibus lege cautum est, ut hominibus illuc immigrantibus liceat publicum proprii cuiusque cultus exercitium habere.

Alloc. *Acerbissimum*, 27 Septembris 1852.

LXXIX. Enimvero falsum est, civilem cujusque cultus libertatem, itemque plenam potestatem omnibus attributam quaslibet opiniones cogitationesque palam publiceque manifestandi conducere ad populorum mores animosque facilis corrumpendos ac indifferentismi pestem propagandam.

Alloc. *Nunquam fore*, 13 Decembris 1856.

LXXX. Romanus Pontifex protest ac debet cum progressu, cum liberalismo et cum recenti civilitate sese reconciliare et componere.

Alloc. *Jamdudum cernimus*, 18 Martii 1861.

ADDENDA

Ex Encyclica *Quanta cura* Pii IX 8 Decembris 1864. Praeter præfatas propositiones, aliæ memorandæ sunt, quas in Encyclica *Quanta cura* recensuit Pius IX: eorum nempe hominum qui docent:

1.º Optimam societatis publicæ rationem, civilemque progressum omnino requirere ut humana societas constituatur, et gobernetur nullo habito ad religionem respectu, ac si ea non existeret, vel saltem nullo facto veram inter falsasque religiones discrimine.

2.º Optimam esse conditionem

societatis, in qua imperio non agnoscatur officium coercendi sancitis poenis violatores catholicæ religionis, nisi quatenus pax publica protulet.

3.º Libertatem conscientiae et cultuum esse proprium cujuscumque hominis jus, quod lege proclaimare et asseri debet in omni recte constituta societate, et jus civibus inesse ad omnimodam libertatem, nulla vel ecclesiastica vel civili auctoritate coartandam, quo suos conceptus quoscumque sive voce, sive typis, sive alia ratione, palam publiceque manifestare ac declarare valeant.

4.º Voluntatem populi, publica, quam dicunt, opinione vel alia ratione manifestatam constituere supremam legem ab omni divino humanoque jure solutam, et in ordine politico facta consummata, ex ipso quod consummata sunt, vim juris habere.

5.º Auferendam esse civibus et Ecclesiæ facultatem qua eleemosinas, christianæ charitatis causa, palam erogare valeant, ac de medio tollendam legem qua certis aliquibus diebus opera servilia propter Dei cultum prohibentur.

6.º Societatem domesticam seu familiam totam sue existentiae rationem a jure duntaxat civili mutuari, proindeque ex lege tantum civili dimanare ac pendere jura omnia parentum in filios, cum primis vero jus institutionis educationisque curandæ.

7.º Clerum, ut pote vero utilique scientiæ et civilitatis progressus inimicum, ab omni juventutis instituendæ educandæque cura et officio esse amovendum.

8.º Ecclesiæ leges non obligare in conscientia, nisi cum promulgantur a civili potestate;—acta et decreta Romanorum Pontificium, ad Religionem et Ecclesiam spectantia, indigere sanctione et approbatione, vel ad minimum assensu protestatis civilis;—Constitutiones apostolicas quibus damnantur clandesti-

næ societas, sive in eis exigatur, sive non exigatur juramentum de secreto servando, earumque assensu et fautores anathemate mulctantur, nullam habere vim in illis regionibus ubi ejusmodi aggregaciones tolerantur a civili gubernio;—excommunicationem a Concil. Tridentino et Romanis Pontificibus latam in eos qui jura possesionesque Ecclesiæ invadunt et usurpant, niti confusione ordinis spiritualis, ordinisque civilis ac politici ad mundum dumtaxat bonum prosequendum;—Ecclesiam nihil debere decernere, quod obstringere possit fidelium conscientias in ordine ad usum rerum temporalium: Ecclesiæ jus non competere violatores legum suarum penitus temporalibus coercendi, conforme esse Sacrae Theologie jurisque publici principiis, bonorum proprietatem, quæ ab ecclesiis, a Familii religiosis, aliisque locis piis possidentur, civile gubernis asserere et vindicare.

9.º Ecclesiasticam potestatem

non esse jure divino distinctam et independentem a potestate civili, neque ejusmodi distinctionem et independentiam servari posse quin ab Ecclesia invadantur et usurpentur essentialia jura potestatis civilis.

10. Illis Apostolicæ Sedis judicis et decretis, quorum objectum ad bonum generale Ecclesiæ, ejusdemque jura, ad disciplinam spectare declaratur, dummodo fidei morumque dogmata non attingant, posse assensum et obedientiam detrectari absque peccato, et absque ulla catholicæ professionis jactura.

De quibus autem propositionibus sic statuit Pontifex:

« Omnes et singulas pravas opiniones ac doctrinas singillatim hisce litteris commemoratas auctoritate Nostra Apostolica reprobamus, proscribimus atque damnamus, easque ab omnibus catholicæ Ecclesiæ filiis, veluti reprobatas, proscriptas atque damnatas omnino habere volumus et mandamus. »

APÉNDICE NÚM. 5.º

CONSTITUCIÓN «APOSTOLICÆ SEDIS» MODERATIONI

DE

NUESTRO SANTÍSIMO PADRE PÍO PAPA IX

DADA EN ROMA Á 12 DE OCTUBRE DE 1869.

PIUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM
DEI AD PERPETUAM REIMMEMORIAM.

Apostolicæ Sedis moderationi convenit quæ salubriter veterum canonum auctoritate constituta sunt, sic retinere, ut, si temporum rerumque mutatio quidpiam esse temperandum prudenti dispensatione suadeat, Eadem Apostolica Sedes congruum supremæ suæ potestatis remedium ac providentiam impenet. Quamobrem cum animo Nostro jampridem revolveremus, ecclesiasticas censuras, quæ per modum *latæ sententiæ, ipsoque facto* incurriendæ ad incolumitatem ac disciplinam ipsius Ecclesiæ tutandam, effrenemque improborum licentiam coercendam et emendandam sancte per singulas ætates indictæ ac promulgatae sunt, magnum ad numerum sensim excreuisse; quasdam etiam, temporibus moribusque mutatis, a fine atque causis, ob quas impositæ fuerant, vel a pristina utilitate atque opportunitate excidisse; eamque ob rem non infrequentes oriri sive in iis, quibus animalium cura commissa est, sive in ipsis fidelibus dubietates, anxieties, angoresque conscientiæ; Nos ejusmodi incommodis ocurrere vo-